

Til Stortingets finanskomité

Teknas innspill til statsbudsjettet 2027

Tekna er fagforeningen for 120 000 naturvitere, teknologer og studenter. Våre medlemmer har høyere utdanning og representerer viktige kunnskapsmiljøer i Norge. Våre medlemmer bidrar med kunnskap, forskning og teknologi til en mer bærekraftig verden

Forskning

Tekna viser til Kunnskapsalliansens krav om en økning i forskningssatsningen og en økning av offentlig bidrag til forskning tilsvarende 1,25 prosent av BNP i inneværende stortingsperiode. En investering i forskning er avgjørende for å bygge norsk konkurransekraft, og i tråd med intensjonen om at bruk av oljeformuen vår primært er ment å skulle brukes til blant annet langsiktige investeringer i forskning.

Vi deler regjeringens og Stortingets ambisjoner om økt privat finansiering av forskningen. For å utløse økt privat medfinansiering er det et stort behov for å se på incentiver for økt investering i forskning. Herunder se på hvordan skatter og avgifter kan være nøkler til å utløse mer privat kapital.

Tekna mener komiteen må be regjeringen komme tilbake til Stortinget med sak om etablering av incentiver for å utløse mer privat kapital til forskning.

Det bør gis statlig støtte til oppgradering av moderne rensing av avløp som oppfølging av fjorårets momsreduksjonen på vann- og avløp og lenger avskrivningstid (Merverdiavgift kapittel 5521, post 70)

Tekna mener staten i større grad må bidra med finansieringen når kommunesektoren pålegges nye krav som utløser store investeringer. Dette gjelder særlig vann- og avløpssektoren, hvor investeringsbehovet er omfattende og økende for å møte stadig strengere krav til fornyelse av ledningsnett, klimatilpasning og rensing av avløpsvann.

Tekna er bekymret for at dette vil føre til en sterk vekst i kommunale selvkostgebyrer. Framskrivninger viser at vann- og avløpsgebyrene kan dobles de neste 20 årene. Selvkostprinsippet er viktig for å sikre at gebyrfinansierte tjenester ikke brukes til å finansiere andre kommunale oppgaver, men innebærer samtidig at kostnadene ved nye krav og nødvendige investeringer i stor grad veltes over på innbyggerne.

Reduksjonen i merverdiavgiften på vann- og avløpsgebyrer har bidratt til å dempe kostnadsbelastningen for innbyggerne. Samtidig endrer den ikke det underliggende investeringsbehovet. Kommunene må fortsatt finansiere omfattende oppgraderinger av vann- og avløpsanlegg, blant annet som følge av strengere rensekrav, klimatilpasning og behovet for å fornye aldrende infrastruktur.

Tekna ber Stortinget sikre at nye statlige krav som utløser betydelige gebyrøkninger i kommunesektoren følges opp med statlige bidrag til finansiering, og vurdere målrettede støtteordninger som kan redusere veksten i selvkostgebyrene, særlig innen vann- og avløpssektoren.